

Любомира Тхір

Стаття друкувалася у Нашому Слові нр 42 від 15 жовтня 2017 р.

До 20-ліття від дня надання імені Лесі Українки Початковій школі нр 8 в Бартошицях,

Бартошицька школа, нас завжди чекай!...

1 вересня 1990 р. пролунав перший дзвінок для майже сотні дітей, які розпочали навчання українською мовою у Початковій школі № 8 у Бартошицях. Їхні батьки довго очікували цього історичного моменту, адже досі тільки нечисленна група дітей могла здобувати знання на додаткових уроках української мови в польській школі. А від останнього випуску українських класів Педагогічного ліцею № 2 проминуло вже 20 років.

Створення нового освітнього закладу в північно-східній території Польщі з українським педагогічним колективом було дуже важливою подією в історії українського шкільництва в Польщі. І безсумнівно, молоді вчителі на чолі з директором Ярославом Марушечко – колишнім вчителем Педагогічного ліцею № 2 - із великим запалом і енергією стали продовжувати українську освітню традицію на бартошицькій землі.

Лесина школа стала не лише місцем, де діти вивчали мову предків, поглиблювали історичні знання та пізнавали українську культуру і традиції, але також стала своєрідним центром української культури. Тут на різних патріотичних та культурних заходах зустрічається кілька поколінь українців, які після горезвісної депортаційної акції «Вісла» у 1947 році опинилися на вармінсько-мазурській землі.

На сьомому році існування, 4 жовтня 1997 року, Бартошицька школа отримала ім'я Лесі Українки, геніальної письменниці, що частину своєї творчості присвятила дітям та яка своєю життєвою поставою показала незламність і силу духа. На шкільному прапорі вишиті золотими буквами слова поетеси: *Ні! Я жива! Я буду вічно жити! Я в серці маю те, що не вмирає...* Слова, які до сьогодні додають нам сил на краще життя та здійснювання своїх мрій далеко від духовної Батьківщини. А зацепленої у серці любові до усього, що рідне і близьке ніхто і ніщо не є в силі знищити.

У роках 1999-2017 внаслідок реформи у польському шкільництві 8-літня початкова школа переформувалася у 6-літню школу та була створена гімназія з українською мовою навчання, у якій вчилися старші діти віком з 13-ти до 16-ти років. Обидва освітні заклади функціонували під назвою Комплекс шкіл з українською мовою навчання у Бартошицях.

Чергова освітня реформа зліквідувала гімназії і наша школа з 1 вересня 2017 року знову стала 8-літньою Лесиною школою, якою від 1 грудня 2006 р. керує директор Любомира Тхір та

гідно продовжує роботу попередників: директора Ярослава Марушечка (1990-1993) та директор Данути Куницької (1993-2006).

Завдяки ідейним і відданим вчителям учні отримують ґрунтовні знання, розкривають свої здібності і таланти. Школа гордиться високим рівнем навчання, про що кожного року засвідчують результати державних екзаменів та навчальна додана вартість (приріст знань учнів), а також велика кількість лауреатів і фіналістів у престижних воєводських предметних конкурсах.

Тільки у минулому навчальному році 2016/2017 наша школа посіла аж 5 звань лауреатів та 8 фіналістів у Воєводських предметних конкурсах, організованих Вармінсько-Мазурським куратором освіти в Ольштині. Зате результати випускних державних екзаменів ставлять наших гімназистів серед одних з кращих у воєводстві (*8 станін – рівень дуже високий з польської мови, 7 станін – рівень високий з суспільствознавства, 5 станін з предметів природничих і математики – на рівні середнього результату у державі, результат 92% з англійської мови та 82% з російської мови*).

Бартошицькі учні та вчителі заперечують думання деяких українців, які стереотипно вважають, що в школі з українською мовою навчання важко вивчати інші мови, а надмірне спілкування українською мовою не дозволить дитині правильно вивчати польську мову. І з цього теж приводу часто не посилають дітей в українські школи.

Щорічні результати наших екзаменів доводять, що володіючи українською мовою, досконало можеш вивчати і спілкуватися іншими мовами.

Пріоритетним завданням школи є розвиток національної ідентичності молодого покоління українців. Цьому служать уроки української мови, історії та географії України, а також інші форми праці з учнями, а саме: майстер-класи української народної творчості, конкурси присвячені українській тематиці, навчальні екскурсії українськими місцями у Польщі, участь у врочистостях в Явожні, Александрові Куявському, патріотичних святах, зустрічі з особистостями українського світу культури, позаурочні заняття співу і танців.

Гордістю школи є хор «Лісова пісня», який від початку свого існування (26 років) популяризує українську дитячу пісню на численних культурних заходах, під час дитячих та міжнародних фестивалів, фестивалів національних меншин та оглядах художньої творчості в регіоні та у всій Польщі. Діти виступали перед достойними особами, які відвідували школу, давали концерти в Україні, Росії, в Посольстві України у Варшаві, а у конкурсних переглядах постійно займають призові місця.

Від 2014 року активно діє гурт «Водограй», який присутній на усіх заходах присвячених Тарасові Шевченку, Лесі Українці, вшануванні жертв Майдану, Голодомору, а останнім часом ансамбль бере участь у благодійних концертах для хворих дітей та українською піснею дає розраду пораненим у війні на сході України військовим, що перебувають у реабілітаційних центрах у Польщі.

Вагомий внесок у розвиток українського культурного життя бартошицької землі мали також художні ансамблі, члени яких є вже сьогодні випускниками школи, а саме: вокальний гурт «Кобза», тріо «Сонечко», квартет «Веселинка», вокально-інструментальна група «Дар любові» та танцювальний ансамбль «Барвінок».

Школярі мають багато можливостей розвивати свої здібності і таланти. Журналістські вміння розвивають, готуючи українські передачі до Радіо «Ольштин» та циклічно видаючи шкільну газетку «Відлуння із дна серця». Під час занять у гуртку Польського червоного хреста діти і молодь вчаться надавати першу домедичну допомогу, організують благодійні заходи та ведуть волонтерську діяльність. Акторські здібності школярі розкривають у театральному гуртку «Плеяда». Спортивні гуртки створюють багато можливостей фізичного розвитку дитини. Зате члени шкільного самоврядування активно включаються у навчально-виховну та культурну роботу школи.

Досягненням школи є проведення держаного проекту «Цифрова школа» у 2013 році та Національного програму розвитку читання у 2016 році, завдяки яким ми отримали нотбуки та збагатили бібліотеку у нові книжки для дітей і молоді.

Бартошицька школа відома у Польщі як організатор багатьох заходів, які мають характер всепольський і стимулюють українських школярів і вчителів до більшої активності та інтеграції, наприклад: Всепольські конкурси малюнків «Тарас Шевченко – наш Приятель», «Іван Франко в моїх очах», Конкурс малих театральних форм «Я і малий театр», Декламаторський конкурс української поезії в перекладі на польську мову «Пізнай наш Край».

Для збереження національної ідентичності дітей, молоді та вчителів необхідний також зв'язок з Україною, про яку діти вчаться на уроках рідної мови, історії та географії, пізнають її красу під час мультимедійних презентацій та у музичній творчості.

Реальну поїздку в Україну можна було здійснити завдяки проектам польсько-українського обміну молоді. Вперше в історії школи ми зреалізували такий проект на зламі жовтня і листопада 2007 р., відвідуючи Синьківську школу радехівського району, з якою до сьогодні підтримуємо тісну співпрацю. Слід тут згадати інші освітні заклади у Черкасах, Баштанці (миколаївська область), Львові, Сухополові (чернігівська область), з якими ми проводили обміни молоді. Досі ми провели 12 міжнародних проектів. Навчальні поїздки мають не лише пізнавальний характер, але і дозволяють нав'язувати приятні з українськими ровесниками на довгі роки.

Невдовзі Лесина школа відзначатиме 30-ліття своєї активної і багатогранної діяльності. Віримо у те, що надалі буде вона гордістю української громади у Польщі, а в її стінах чисельно плекатимуть рідну мову та українські традиції малята у садочку і школярі із бартошицького району.

